

מחודדים

ת"ר ושננתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם וישמיעם ויציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלה ובזמן קריב ונאמר אמן:

סיכומי דף היומי
 מערכת: 073-249-0403
 sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
 הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
 נלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליון
 383

כל הפסולים לעיל (פסולי דרבנן): פסולים רק אחרי הכרזה בבית דין, וברועה נחלקו בה רב אחא ורבינא אם צריך הכרזה או לא.

דף כ"ז - ע"ב

פסולים מן התורה - אינם צריכים הכרזה.

לרב נחמן: המקבל צדקה מהגויים בפרהסיה בזמן שיכול לקבל בצינעה פסול לעדות, ואם איננו יכול לקבל בצינעה כשר הגם שקיבל בפרהסיה.

החשוד על העריות כשר לעדות בעבירות מחמת ממון, אבל בעדות להתיר אשה פסול.

אריס שגנב בניסן ובתשרי (שאו זמן קציר ואסיף של תבואה) דבר מועט שנגמרה מלאכתו, אינו גנב ואינו פסול לעדות.

סנהדרין דף כ"ז. יום ב' פרשת שמות י"ג טבת תשפ"ה

יום זה הוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' רפאל דוד ב"ר גרשון מאניס הכהן זלה"ה

נלב"ע י"ג טבת תשפ"ד

ת.נ.צ.ב.ה.

דף כ"ז - ע"א

עד זומם שהעיד בניסן והוזם בתשרי - לאביי: למפרע נפסל ומשעה שהעיד הרי הוא רשע. **לרבא:** מכאן ולהבא נפסל. **הטעם:** ללישנא קמא, כיון שעד זומם חידוש הוא ואין לך בו אלא חידושו. ללישנא בתרא, הוא תקנה משום הפסד הלכות. והחילוק, כשהעידו שניים על כל אחד, או כשפסלוהו בגזלנות, שאינו חידוש ויש הפסד.

'הלכה' - לרב פפי: כרבא, למר בר רב אשי: כאביי, והלכה כאביי ביע"ל קג"ם.

מומר שאוכל נבילות לתיאבון - פסול, שהוא רשע של חמס הוא, ועושה כך משום ממון שכיח בזול יותר מהיתר.

מומר שאוכל נבילות להכעיס, לאביי: (כשיטת רבי מאיר) פסול, משום 'אל תשת ידך עם רשע להיות עד', והיינו ברשע סתם, **לרבא:** (כשיטת רבי יוסי) כשר, שצריך שיהא רשע בחמס וכמו שמסיים הפסוק 'להיות עד חמס', ושיהא רע לשמים ולבריות. **'הלכה'** כאביי, הגם שבמחלוקת של רבי מאיר ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי, רק כאן סתם התנא כרבי מאיר.

עד זומם בממונות - לרבי מאיר: פסול גם לנפשות, לרבי

סנהדרין דף כ"ה. יום שב"ק פרשת ויחי י"א טבת תשפ"ה

דף כ"ה - ע"א

המלוה בריבית - פסול. לרבא גם הלוה בריבית פסול.

מפריחי יונים - **לבבלאי:** הפירוש שאומר לחבירו נפריח כל אחד יונה, אם יונתך תקדים את יונתך אתן לך סכום מסוים, ואם יונתי תקדים תיתן לי. **לרבי חמא בר אשעיא:** הפירוש שמלמד את היונה למשוך אחריה יונים אחרות לביתו, וגם בשור הבר שמלמדו למשוך אחריה בהמות.

דף כ"ה - ע"ב

כיצד חוזרים בתשובה?

משחק בקוביא - שישברו כלי המשחק שלהם ויחזרו בהם חזרה גמורה וגם בחינם לא ישחקו.

מלוה בריבית - שיקרעו שטרותיהם ויחזרו חזרה גמורה, וגם לנכרי (שמותר להלוות לו בריבית) גם לא ילוו בריבית.

סוחר שביעית (שפסולים לעדות ולדין) - לת"ק: משיגיע שביעית אחרת ולא יעסקו במסחר בפירות שביעית, ומבאר רבי נחמיה שגם צריך להחזיר ממון שהרוויח מסחורה בפירות שביעית על ידי שיאמר אני פלוני בר פלוני כינסתי מאתיים זוז בפירות שביעית והם נתונים במתנה לעניים.

הוסיפו עוד פסולים:

גזלנים שגזלו מחרש שוטה וקטן מציאה - הגם שהם אינם קונים את המציאה, משום שסוף סוף לוקחים מהם ממון ויש בהם חמדת ממון.

חמסנים - הגם שהם נותנים דמים, משום שחוטפים מהבעלים.

רועים - שרועים צאנם בשדות אחרים (ברועי בהמה דקה וגסה), כיון שלוקחים מהזרעים שבשדות אחרים גזרו בהם רבנן. (ובסתם רועה שאין אנו יודעים אם גול, פסול).

גבאים - שגובים מיסים מטעם המלכות. **ומוכסים** שגובים מכס מטעם המלכות, משום שגובים יותר ממה שהמלכות דורשת. (ודווקא אם יודעים שגובים יותר, אבל אם לא יודעים כשרים).

סנהדרין דף כ"ו. יום א' פרשת שמות י"ב טבת תשפ"ה

דף כ"ו - ע"א

משחק בקוביא - לרבי יהודה פסול רק אם אין להם אומנות, אבל אם יש להם אומנות כשרים (והלכה כמותו).

יוסי: כשר לדיני נפשות, ורק אם הזום בדיני נפשות פסול גם לדיני ממונות.

דף כ"ז - ע"ב

כל הראוי לדון דיני נפשות - ראוי לדון גם דיני ממונות, אבל דיני ממונות שראוי לדון בה גם גר וממזר אינו ראוי לדון דיני נפשות.

הפסולים לעדות - משחק בקוביא, מלוי בריבית מפריחי יונים וסוחר שביעית ועבדים, פסולים לכל עדות שאין האשה כשרה לה, כרבי מאיר, שלרבי יוסי גם הפסולים לדון בממון כשרים לדיני נפשות.

משנה. קרובים שפסולים לדון ולהעיד - אחיו, אחי אביו, אחי אמו, בעל אחותו, בעל אחות אביו, בעל אחות אמו, בעל אמו, חמיו, גיסו, ובכל אלו הם ובניהם וחתניהם, ובחורגו רק הוא לבדו פסול ולא בניו וחתניו. **לרבי יוסי:** זה משנת רבי עקיבא, ולמשנה ראשונה רק דודו ובן דודו וכל הראוי ליורשו והם קרובי האב, ולא קרובי האם ולא גיסו. **קרוב ונתרחק -** כגון שמתה בתו, **לרבי יוסי:** כשר, **לרבי יהודה:** אף שמתה אם יש לו בנים ממנה פסול.

אוהב - זה שושבין. **שונא -** שלא דיבר עמו שלשה ימים באיבה, **לרבי יוסי:** פסול לעדות. **לרבנן:** לא נחשדו ישראל להעיד כך, אבל פסול לדון שאינו יכול להפך בזכות.

בנים בעון אבות, כשאוחזים מעשה אבותיהם בידיהם - 'פוקד עון אבות על בנים' ואף בעונת אבתם אתם ימקו'. כשאין אוחזים מעשה אבותיהם בידיהם - 'איש בחטאו יומתו'. אך כשהיה בידם למחות ולא מיחו - כל ישראל ערבים זה בזה כמו שנאמר 'וכשלו איש באחיו' איש בעון אחיו.

סנהדרין דף כ"ח. יום ג' פרשת שמות י"ד טבת תשפ"ה

דף כ"ח - ע"א

מקור בתורה לפסולי עדות - שנאמר 'לא יומתו אבות על בנים', שהרי כבר נאמר 'איש בחטאו יומתו', אלא לא יומתו אבות (שני אחים) בעדות בנים, וכל שכן שפסולים האבות ביחד (ולומדים מזה את, בן האב, ואח האב). וממה שנאמר 'בנים' ולא 'בן' לומדים בנים לבנים (בני דודים). ודין פסול בנים לעדות לאדם אחר לומדים מיתור 'ובנים'. ודין פסול קרובי האם לומדים מיתור 'אבות' אבות'. ועדות לזכות לומדים שפסולים ממה שנאמר 'יומתו' 'יומתו'. ועדות בדיני ממונות לומדים ממה שנאמר 'משפט אחד יהיה לכם' משפט השוה, שדיני ממונות שווה לדיני נפשות.

שלשה אחים ואחד מצטרף עמהם - כשרים להעיד כל אחד על שנה אחת משני חזקה, והם עדות אחת להזמה, ואף שאינם זוממים עד שיזומו שניהם, אינו כנהרג בעדות האח שהרי הזמה מעלמא אתי ולא על ידי האחים.

שלישי בראשון או בשני

למשנה: שלישי בראשון - כשר, כגון בנו וחתנו להעיד באחי אביו.

לרב: שלישי בראשון - פסול, שנאמר 'ובנים לא יומתו' ויתור וי"ו לרבות דור אחר. אבל שלישי בשני - כשר.

לרבי אלעזר: שלישי בשני - פסול, כגון בנו וחתנו של בן אחי אבא להעיד בו, ודורש וי"ו של 'ובנים', ונאמר 'על בנים' שפסולי האבות על בנים.

אחי חמותו, בן אחי חמותו, בן אחות חמותו - פסולים לעדות. כמו שנכתב במשנה - בעל אחותו, ובעל אחות אביו,

ובעל אחות אמו, ובניהם וחתניהם, משום שאני לחתנו אחי חמותו או בן אחי או אחות חמותו.

אחי חמיו, בן אחי חמיו, בן אחות חמיו - פסולים לעדות. כמו שנכתב במשנה אחיו, ואחי אביו, ואחי אמו, ובניהם וחתניהם, שאני לחתנו אחי חמיו או בן אחי או אחות חמיו.

דף כ"ח - ע"ב

אשת חורגו - פסול להעיד לה. **לסורא:** משום שהבעל כשאשתו. **לפומבדיתא:** משום שאשה כבעלה שנאמר 'ערות אחי אביך לא תגלה אל אשתו לא תקרב דודתך היא' ולא אמר 'אשת דודך'.

אחי האב, (שהוא מאב ואם אחרים) - **לרבי ירמיה:** פסול, וזה פירוש המשנה. **לרב חסדא:** כשר, והמשנה באחי האם.

אבי החתן ואבי הכלה - מעידים זה על זה, משום שאין ביניהם שום קירבה והם רק ככיסוי חבית שאינו דומה לחבית.

עדות לאשתו ארוסה - **לרבה בר בר חנה:** מעיד, כשם שאינו אונן ולא מטמא לה, והיא לא אוננת ולא מטמאה לו, ואם מתה אינו יורשה, כך מעיד עליה, **לרבינא:** מעיד רק להוציא ממנה, אבל להכניס לה פסול. **'להלכה'** פסול לעדות לכל דבר, משום שבטומאה וירושה נאמר 'שארן' ועדיין איננה שארן, אבל לגבי עדות מה קרובה דעתו אליה.

חורגו וגיסו

לרבי יהודה: חורגו פסול לעדות לבד, אבל גיסו פסול הוא ובנו וחתנו.

לרבי יוסי בברייתא: גיסו פסול לבד וכל שכן שחורגו פסול לבדו, ודברי רבי חייא שיש שמונה אבות שהם כ"ד פסולים הוא כרבי יוסי.

לרבי יוסי במשנה: גם גיסו בעצמו אינו פסול שאינו ראוי ליורשו. **רב יהודה אמר שמואל:** פסק כרבי יוסי, וספק אם כרבי יוסי במשנה או ברייתא.

עדי מסירה - קונה לרבי אלעזר גם כשאין עדי חתימה (שהוא רק מפני תיקון העולם), אבל אם מזוייף מתוכו פסול.

קרוב ונתרחק והניח בן - **לרב:** הלכה כרבי יהודה, **לרבא בשם רב נחמן ורבה בר בר חנה** אין הלכה כרבי יהודה. והלכה כרבי יוסי הגלילי שלומד מפסוק 'ובאת אל הכהנים הלויים ואל השופט אשר יהיה בימים ההם'.

סנהדרין דף כ"ט. יום ד' פרשת שמות ט"ו טבת תשפ"ה

דף כ"ט - ע"א

מר עוקבא פסל את בני חמיו כשמתה אשתו, לא משום שפוסק כרבי יהודה, אלא משום שאין מצייתים לדין.

אוהב ושונא - **לרבי יוסי:** פסולים, שלומדים שונא מפסוק 'הוא לא אויב לו' - יעיד, 'ולא מבקש רעתו' - ידין. ואוהב סברא הוא שפסול משום שקרוב דעתו כמו ששונא פסול שמתרחק דעתו. **לרבנן:** כשר לעדות ופסול לדון, מפסוק 'הוא לא אויב לו' לדון, 'ולא מבקש רעתו', שתלמידי חכמים ששונאים זה את זה אינם יושבים בדין ביחד.

אוהב שהוא שושבין פסול לעדות - **לרב:** כל שבעת ימי המשתה. **לרבא:** פסול רק ביום הנישואין.

משנה. העד צריך לומר בפניו הודה לו שחייב מאתיים וזו, אבל אם אמר הוא אמר לי שחייב או פלוני אמר לי שחייב, לא אמר כלום.

שניים אומרים זכאי ואחד אומר חייב - זכאי. שניים אומרים חייב ואחד אומר זכאי - חייב. אחד אומר איני יודע - יוסיפו דיינים. גמרו הדבר מכניסים אותם, וגדול שבדיינים אומר איש פלוני אתה חייב איש פלוני אתה זכאי. **לכשיצא לא יאמר אני מזכה וחבירי מחייבים אבל מה אעשה שחבירי רבו עלי שנאמר 'הולך רכיל מגלה סוד'.**

מאיימים על העדים

לרב יהודה: אומרים להם הפסוק 'נשיאים ורוח וגשם אין איש מתהלל במתת שקר', לרבא - יאמרו בליבם שמי שיודע אומנות לא ידע מרעב גם אם לא ירד גשם.

לרבא: אומרים להם הפסוק 'מפץ וחרב וחץ שנון איש עונה ברעהו עד שקר', לרבא אשי - יאמרו בליבם שגם בדבר לא ימותו.

לנתן בר מר זוטרא: אומרים להם שעדי שקר זולים וקלים בעיני שוכריהם, שנאמר 'הושיבו שנים אנשים בני בליעל נגדו ויעידהו' וגו'.

לזה שהודה בפני עדים - צריך שיאמר אתם עדי. ואם החביא לו עדים - יכול לומר משטה הייתי כך. ואם לא טען - אין טוענים לו, ובדיני נפשות טוענים. למסית - אין טוענים, לרבי חייא בר אבא: משום שאמרה תורה 'לא תחמול ולא תכסה עליו', לרבי יונתן: מנחש הקדמוני שהיה לו לטעון שדברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעים, ולא טען לו הקב"ה לפי שלא הוא בעצמו.

כל המוסיף גורע

א. לחזקיה: לומדים מהנחש שהוסיף איסור נגיעה ודחף את חוה והראה לה כשם שאין מיתה על הנגיעה וכך חטאה.

ב. לרב משרשיא: שנאמר 'אמתים וחצי ארכו', ואם קורא 'מאתים' הוא שתי מאות.

ג. לרב אשי: שנאמר 'עשתי עשרה' דל ע' הוא שתי עשרה.

דף כ"ט - ע"ב

אם יש עדים ששמעו הודאתו - לאביי: משטה הייתי כך נאמן, אבל להד"ם הוחזק כפרן. **לרבא:** אומרים כיון שאמר בתחילה להד"ם והוכחש, יכול לומר משטה הייתי כך.

צריך שיאמר אתם עדי - לא שנא אמר הלוה ולא שנא אמר המלוה ושתק הלוה, ורק אם אמר הלוה שאינו רוצה שיהא כל הרואים עדים בדבר אינם עדים.

האומר מי נושה בי רק פלוני ופלוני - אינה הודאה, שאדם עשוי לא להראות בעצמו שיש לו ממון.

האומר בעת מיתתו חייב אני לפלוני ופלוני - לרבי ישמעאל ברבי יוסי: הוא הודאה, משום שלאחר מיתה לא שייך הטעם שאדם עשוי שלא להשביע עצמו. **לרבי חייא:** כשם שעשוי שלא להשביע את עצמו כך עשוי שלא להשביע את בניו והם פטורים, ועל החצי שפרעו כדעת רבי ישמעאל ברבי יוסי אמר כבר הורה זקן ואינם צריכים להחזיר.

הודה בפני שניים - אם קנו מידו כותבים. הודה בפני שלשה ולא קנו - א. לרב: כותבים. ב. לרב אסי: אין כותבים, והיה עובדא שחשש רב לדעת רב אסי. ג. לרב אדא בר אהבה: אם לא זימנם וקיבצם לכך הם עדים ולא בית דין ואם קיבצם כותבים. **ד: לרבא רק כשאמר להם הוו עלי דיינים. ה. למר בר רב אשי:** רק כשקבעו מקום ושולחים ומזמנים אותו לדין.

הודה בקרקע ולא קנו מידו - לאמימר: אין כותבים. למר זוטרא: כותבים. 'להלכה' כותבים, שאינו מחוסר גוביינא.

מטלטלים שהם בעין - לרבינא: הם כקרקע שכיון שצבורים ומונחים הם שלו בכל מקום. **לרב אשי:** כיון שמחוסר גוביינא אין כותבים שטר על הודאתו.

אודיתא שלא כתוב בה 'אמר לנא כתבו וחתמו והבו ליה' - כשר, שחזקה אין עדים חותמים על השטר אלא ברשותו שאמר להם, כריש לקיש שאמר שאין חותמים אלא אם המוכר נעשה גדול.

סנהדרין דף ל'. יום ה' פרשת שמות ט"ז טבת תשפ"ה

דף ל' - ע"א

אודיתא שכתוב בה בלשון בית דין וחתומים עליו שנים, ולא כתוב בה 'במותב תלתא הוינא וחד ליתוהי' - חוששים לבית דין טועים שסוברים ששניים כשרים לדון, לרב נחמן בר יצחק - אם כתב בה 'בי דינא' וכתבו 'אמר לן רבנא אשי' כשר, שבוודאי לא ציוה לכתוב פחות משלשה, אבל כתב 'בי דינא' חוששים לבית דין חצוף.

מי שאומר ליתומים אני ראיתי את אביכם שהטמין מעות ואמר של פלוני או מעשר הם: בבית שאינו יכול ליטול - לא אמר כלום. בשדה שיכול ליטול - דבריו קיימים.

ראו את אביהם שהטמין מעות ואמר שהם של פלוני או מעשר שני הם - אם כמוסר בלשון צוואה דבריו קיימים. ואם כמערים שלא יקחו בחייו או שלא יחזיקוהו עשיר, לא אמר כלום.

היה מצטער על מעות שהניחו אביו - ובא בעל החלום ואמר כך וכך הם, ובמקום פלוני הם, של מעשר שני הם, דברי חלומות לא מעלה ולא מוריד.

שנים אומרים זכאי ואחד אומר חייב - זכאי. א. לרבי יוחנן: כותבים זכאי, משום לא תלך רכיל בעמך. **ב. לריש לקיש:** כותבים פלוני ופלוני מזכים ופלוני מחייב, ואם לא נראה כשקר. **ג. לרבי אלעזר:** כותבים מדבריהם נזדכה פלוני, וסובר כשניהם. **אם טעו - לכולי עלמא משלמים שניים חלקם, והשלישי אינו משלם כיון שחולק עליהם, ואף הם אינם משלמים חלקו, שאם לא היה בפסק דין לא יכלו לדון.**

גמרו את הדבר היו מכניסים אותם - לרבי נחמיה: מנהג נקיי הדעת שבירושלים שלאחר ששומעים דברי הבעל דין והעדים מוציאים אותם לחוץ ונושאים ונותנים וכשגומרים מכניסים את הבעל דין. **לרבנן:** מכניסים גם את העדים שאין עדותם מצטרפת עד שיעידו כאחד.

ראיית העדות - לרבנן: אין עדותם מצטרפת עד שיראו שניהם כאחד, 'מסברא' שאם לא על מנה שמעיד הוא אינו מעיד הוא. **'מפסוק'** שנאמר 'לא יקום עד אחד', והרי אחד מיותר שממה שנאמר עד יודעים שהוא אחד, אלא זה בנה אב בכל מקום שנאמר עד הוא שנים עד שיפרא הכתוב אחד, והוציא הפסוק לשניים בלשון אחד 'והוא עד' שצריך שיראו שניהם כאחד. **לרבי יהושע בן קרחה:** גם בזה אחר זה, 'מסברא' ששניהם מעידים על מנה, 'מפסוק' שנאמר 'והוא עד או ראה או ידע' מכל מקום.

הגדת עדות - לרבנן: צריך שיעידו שניהם כאחד, 'מסברא' שהרי עד אחד בא לשבועה ולא לממון ולא

יוכלו להצטרף, 'מפסוק' שנאמר 'אם לא יגיד' בסמוך 'והוא עד' ומקישים הגדה לראייה שצריך שיראו כאחד. **לרבי נתן**: שומעים דבריו של זה וכשיבוא חבירו למחר שומעים את דבריו, 'מסברא' שגם כשבאים ביחד אינם מעידים בבת אחת רק מצטרפים, 'מקרא' שלא מקישים הגדה לראייה. **ורבי יהושע בן קרחה**: בוודאי סובר כרבי נתן שאם בראיה לא שניהם ביחד כל שכן בהגדה.

דף ל' - ע"ב

גברא רבה שנשמך אף שהיה בטעות, אין מבטלים סמיכתו. **במחלוקות חכמים ורבי יהושע בן קרחה כמי ההלכה? לרבי חייא בר אבין אמר רב, ולרב יוסף בשם עולא ונהרדעי**: הלכה כרבי יהושע בן קרחה בין בעדות קרקע שמצטרף לעדות שלימה על דבר אחד, ובין בהלוואה שזה אומר בפני הלווה מנה וזה אומר בפני הלווה מנה הגם שעל מנה שמעיד זה אינו מעיד זה.

לעולא ורבי זירא בשם רב: הלכה כרבי יהושע בן קרחה בקרקע, ולא במטלטלים, שאין מצטרף לעדות אחת, ודווקא בהודאה אחרי הודאה ובהודאה אחרי הלוואה שאומר לכל אחד מהם שהודה או שלוה בפני פלוני על מנה זו, אבל בהלוואה אחרי הודאה ובהלוואה אחרי הלוואה שעל שמעיד זה אינו מעיד זה אינם מצטרפים.

לרבי אבא בשם רב הונא בשם רב - מודים חכמים לרבי יהושע בן קרחה בעדות קרקע. **לבריייתא שתני רב אידי בר אבין בבי קרנא** - מודים חכמים לרבי יהושע בן קרחה בעדות בכור שכהן מביא עדות שנפל נפל בו מום מאליו, ומהני עד אחד על מום זה ועד אחד על מום אחר להצטרף. ובעדות קרקע, ובעדות חזקה - גם אם אחד מעיד על שלשה שנים והשני על שלשה שנים אחרות יכולים להצטרף. ובעדות שתי שערות בבן ובת - שעד אחד אומר שניים בגבה ועד אחד אומר שניים בכריסה, אבל אם עד אחד אומר אחת בגבה ועד אחד אומר אחת בכריסה הוא חצי דבר.

עדות המכחישות זו את זו בבדיקות

בדיני ממונות - לרבא לשיטת רב יהודה: אחד אומר בארנק שחור ואחד אומר ארנק לבן כשר שאין הכחשה בגוף העדות, אבל אחד אומר מנה שחור ואחד אומר מנה לבן אינם מצטרפים, וגם לרבי יהושע בן קרחה כשמכחשים זה את זה באותו מנה מודה. **לנהרדעי**: אפילו אחד אומר מנה שחור ואחד אומר מנה לבן מצטרפים כרבי שמעון בן אלעזר שסובר שהכל מודים בשני כיתי עדים שאחת אומרת מנה ואחת אומרת מאתיים שיש בכלל מאתיים מנה. אבל בכת אחת - לבית שמאי: נחלקה עדותם ולבית הלל: יש בכלל מאתיים מנה.

בדיני נפשות - לרבא לשיטת רב יהודה: אפילו מוכחשים במה שאיננו בגוף העדות פסולים. **לרב חסדא**: אחד אומר בסייף הרגו ואחד אומר בארירן הרגו הרי זה עדות מוכחשת, אבל אם אחד אומר כליו שחורים ואחד אומר כליו לבנים הרי זה נכון ואינה מוכחשת.

סנהדרין דף ל"א. יום ו' פרשת שמות
"יז טבת תשפ"ה

דף ל"א - ע"א

כשיוצא לא יאמר - הריני מזכה וחבירי מחייבים אבל מה אעשה שרבו עלי, משום 'לא תלך רכיל בעמך', 'הולך רכיל

מגלה סוד'. רב אמי הוציא תלמיד מבית המדרש כשגילה דבר לשון הרע שנאמר בבית המדרש אחרי כ"ב שנה.

משנה. כל זמן שמביא ראייה - סותר את הדין. **אמר כל ראיות שיש לך תביא עד שלושים יום - לחכמים**: מצא תוך שלושים סותר, אחרי שלושים אינו סותר. **לרבן שמעון בן גמליאל**: מה יעשה זה שלא מצא רק אחרי שלושים, 'הלכה' כרשב"ג ולא כחכמים גם בדיעבד אף על פי שהם מרובים. **לרבה בר רב הונא בשם רבי יוחנן**: הלכה כמותו בכל מקום חוץ מראיה אחרונה. **לרבה בר בר חנא בשם רבי יוחנן**: הלכה כמותו חוץ מערב וצידון וראיה אחרונה.

אמר הבא עדים ואמר אין לי, אמר הבא ראייה ואמר אין לי, ולאחר זמן הביא ראייה או עדים - לחכמים: אינו כלום, **לרבן שמעון בן גמליאל**: מה יעשה שלא ידע שיש לו עדים או ראייה, 'הלכה' כחכמים, אבל בקטן שאינו מכיר עסקי אביו מודים חכמים שמהני.

שליש שאומר השטר פרוע - ללישנא קמא לרב נחמן: נאמן, שהיה יכול לשורפו, **ללישנא בתרא**: כיון שהוחזק בבית דין אין אומרים מיגו. והקשו משובר, שאם יש עליו עדים יתקיים בחותמיו, ואם אין בו עדים, אם הוא ביד שלישי או כתוב בסוף השטר הרי זה כשר.

דף ל"א - ע"ב

באו עדים ממדינת הים או שהיה שק של אביו מופקד אצל אחר - גם לרבנן מביא ראייה וסותר.

התוקף חבירו בדין ורוצה חבירו להוליכו למקום וועד תלמידי חכמים שיתבייש מהם, לרבי יוחנן: כופים אותו ללכת למקום הועד. **לרבי אלעזר**: כופים אותו ודן בעירו שהנושה בחבירו מנה וכי יוציא מנה על מנה, אבל המלוה יכול לחייב את הלוה שעבד לזה לאיש מלוה.

אם הוצרך דבר לשאול - כותבים ושולחים. אם אמר כתבו ותנו לי מאיזה טעם דנוני - כותבים ונותנים לו.

היבמה הולכת אחר היבם - להתירה אפילו מטבריא לציפורי, שנאמר 'וקראו לו זקני עירו' ולא זקני עירה.

שלחו למר עוקבא שעוקבן הבבלי צעק שירמיה אחיו העביר עליו את הדרך, ויאמר לירמיה להתפייס, ושיראה פניהם בטבריא, והיינו אם לא יציית, או שהם דיני קנסות ולא דנים בבבל, ושלחו לו שיאמר לו כן רק כדי לחלוק לו כבוד.

הדרן עלך פרק זה בורך

